

بررسی تأثیر عوامل اقتصادی بر گرایش به ناهنجاری اجتماعی و راهکارهای انتظامی - اجتماعی پیشگیری از آن (مطالعه موردی روسپیگری خیابانی)

تاریخ دریافت: ۸۹/۴/۱۶

تاریخ پذیرش: ۸۹/۵/۳۰

اکبر وروایی^۱، مرتضی نیازخانی^۲، حسن کلای^۳

چکیده

هدف: پژوهش حاضر شناسایی عوامل اقتصادی مؤثر بر گرایش به روسپیگری خیابانی در تهران بزرگ از منظر جامعه شناسی است؛ زیرا پدیده روسپیگری خیابانی به عنوان یک مسئله و آسیب اجتماعی در جامعه ایران پدیدار شده است.

روش: تحقیق حاضر از نوع کاربردی و از لحاظ روش توصیفی از نوع پیمایشی است. جامعه آماری آن را کلیه روسپیان خیابانی در شهر تهران تشکیل می‌دهند و حجم نمونه با توجه به پراکندگی جامعه آماری ۵۱۲ نفر به روش نمونه گیری در دسترس مورد مطالعه و بررسی قرار گرفتند و گردآوری داده‌های پژوهش حاضر از پرسشنامه و مصاحبه استفاده شده است.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که میانگین سن شروع روسپیگری حدود ۱۹ سالگی است که اولین تجربه جنسی نامشروع، آثار مهمی بر گرایش آنان به این حرفه فراهم کرده است. لذت جنسی و کسب ثروت، عامل اصلی گرایش روسپیان به روسپیگری نبوده، بلکه وضعیت مالی بسیار بد روسپیان، بی‌شغلی یا شغل نامناسب، بی‌سرپرستی، بدسرپرستی یا وضعیت اقتصادی بسیار بد همسران و والدین آنان از یک سو، تمکن مالی خوب و بسیار خوب متقاضیان مناطق شمال تهران بزرگ از سوی دیگر، شرایط را برای روسپیگری خیابانی مهیا کرده است. لذا روسپیگری خیابانی برای روسپیان به عنوان یک حرفه تلقی می‌شود که برای گذران زندگی معیشتی خود یا خانواده خود، فعالیت می‌نمایند.

نتایج: نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که از میان ۲۰ عامل، عامل اقتصادی به میزان ۲۰ درصد به عنوان عامل مؤثر و غیر قابل انکار بر گرایش افراد به روسپیگری شناخته شده است. به طوری که عامل اقتصادی بیشترین قدرت اثرگذاری بر گرایش پاسخگویان به حرفه روسپیگری است.

کلیدواژه‌ها: روسپیگری خیابانی / عامل اقتصادی / حرفه روسپیگری / وضعیت روسپیان / پلیس پیشگیری / پیشگیری انتظامی - اجتماعی

۱- استادیار گروه حقوق دانشگاه علوم انتظامی

۲- عضو هیئت علمی دانشگاه علوم انتظامی و دانشجوی دکترای مدیریت آموزشی

۳- عضو هیئت علمی سازمان تحقیقات و مطالعات ناجا و کارشناس ارشد مطالعات فرهنگی

مقدمه

روسپیگری، هم بهره کشی جنسی است و هم تحقیر زن (مهاجر، ۱۳۸۰: ۲۲). عدم مخالفت با روسپیگری و در عین حال، درخواست حمایت از روسپیان، فمینیست ها را در یک تعارض قرار داد، به این دلیل که در عمل روسپی ها در معرض انواع بلایای مختلف ناشی از روسپیگری بودند. پس این سؤال مطرح شد که چگونه می توان از چیزی حمایت کرد که در اثر آن، آسیب های فراوانی به زنان وارد می شود؟ چطور می توان از پدیده های حمایت کرد که بدترین نوع بهره کشی جنسی از زنان است؟

در اواخر دهه ۱۹۷۰، بحث اصلی فمینیست ها این بود که «ما باید برای حل این تناقض، به سراغ خود زنان روسپی برویم. تا تجربه های آنها را بهتر بفهمیم و به درکی جامعه شناختی از کار، زنانه شدن، فقر و همچنین جنبش دفاع از حقوق روسپی ها که طلب حمایت و شرایط کار و زندگی بهتر هستند، برسیم.» (مایس^۱، ۱۹۹۱: ۸۲).

ترکیبی از تجربه و تعهد برای فمینیست ها مهم بود. برای اینکه بتوانند بین مردم، شبکه های حمایتی امن تر و مطمئن تری برای اقدامات و ابتکارات بعدی ایجاد کنند. همچنین درک بهتر از ریشه های روسپیگری، می توانست اقدامات مداخله گرایانه محلی را از جنبه مثبت ممکن سازد (مهاجر، ۱۳۸۰: ۲۵ و ۲۴)؛ با توجه به این دیدگاه به زودی در عمل دیدگاه های فمینیستی آشکار شد. چند کنگره که روسپی های اروپایی هم در آن شرکت داشتند، تشکیل شد. اولین کنگره در سال ۱۹۹۰ در فرانکفورت با حضور ۱۶ کشور اروپایی و بعدی هم در اکتبر ۱۹۹۳ در ناینگهام انگلیس تشکیل شد. در این کنگره ها واقعیت روسپیگری پذیرفته شد و تصمیم گرفته شد در جهت حل معضلات روسپیان تلاش شود.

همزمان با تشکیل کنگره های مذکور، کمیته زنان اروپا هم در سال ۱۹۹۰ از کشورهای عضو رسماً خواست که روسپیگری را در شمار جرم نیاورند. به این دلیل

که مخالفت صرفاً سمبولیک قانونی با روسپیگری حتی بدون برخورد واقعی و عملی با آن؛ در واقع زمینه اصلی سوء استفاده های جنسی از زنان است.

آنچه این حمایت‌ها را از نظر فمینیست‌ها، حیاتی کرد؛ واقعیت‌های جهانی بود. در طول ده سال گذشته، به دلیل افزایش خشونت‌های شهری، خطرات ملازم با روسپیگری از جمله قتل، خطر بیماری HIV یا AIDS، خطر استفاده از مواد مخدر سنگین مثل کراک، کوکائین و هروئین و خطر فروش سکس برای مواد افزایش زیادی یافته است (همان منبع)، از همین روی فمینیست‌ها، تلاش کردند تا با جلب حمایت اساسی دولت‌ها و همچنین سازمان ملل متحد، حمایت‌های لازم را از روسپیان در سراسر جهان، معمول دارند؛ بدون آنکه دیگر سخنی از تأیید یا عدم تأیید روسپیگری باشد.

از نوشته‌هایی که در خصوص وضعیت فحشا و روسپیگری در شهر تهران قبل از انقلاب در دست است؛ مشخص می‌شود که در این شهر، نظام روسپیگری خاصی حاکم بوده است؛ به گونه‌ای که می‌توان از ۵ نوع روسپیگری فعال در این شهر نام برد: روسپیان قلعه شهر نو، روسپیان تفریحگاه‌های شبانه، روسپیان خیابانی، روسپیان منازل و روسپیان گودنشین (فرمانفرمائی‌ان، ۱۳۴۹؛ منصفی، ۱۳۴۹؛ آقاعلیخانی، ۱۳۶۹ و ۱۳۷۶). مکان‌های روسپیگری بعد از انقلاب تخریب شد. تخریب قلعه شهر نو در سال ۱۳۵۷ و مجدداً در سال ۱۳۶۷ (صدیق سروستانی، ۱۳۷۲) تخریب روسپیگری در محله غربت در اسفند ماه ۱۳۷۹ (خراط‌ها، ۱۳۸۰) تخریب روسپیگری در منازل در سال ۱۳۸۱ توسط نیروی انتظامی (اینترنت، سایت گویا: ۸۱/۱۱/۲۴ و ۸۱/۹/۱۱).

با وجود آنکه پیشینه روسپیگری خیابانی به سال‌های پیش از انقلاب بازمی‌گردد؛ مع‌الوصف این نوع روسپیگری بعد از انقلاب، خصوصاً سال‌های اخیر بیش از سایر اشکال خود، نمود و ظهور عینی یافته است. البته به نظر می‌رسد این وضعیت، مختص تهران نیست و در سایر شهرهای کشور نیز چنین تحولی در نظام روسپیگری روی داده باشد. نتیجه آنکه این شکل از روسپیگری به تدریج به عنوان مهم‌ترین اشکال روسپیگری در کشور نمایان شد. این وضعیت تا بدان‌جا پیش رفت که

علی‌رغم سال‌ها سکوت و کتمان، ابتدا در رسانه‌ها و سرانجام به صورت رسمی، پدیده روسپیگری خیابانی هم به عنوان یکی از اشکال موجود فحشا در کشور و هم به عنوان یک آسیب اجتماعی، خصوصاً در شهرهای بزرگ کشور مطرح شد.

تعداد زندانیان زن کشور از سال ۱۳۶۰ تا ۱۳۸۰ و تغییرات و ترکیب جرایم زنان در کل کشور بر اساس آمار دستگیرشدگان نیروی انتظامی از سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۴، نشان می‌دهد که در طی دو دهه اخیر با وجود افزایش چهار برابری تعداد محکومان زن، نسبت جرم زنان به کل جرایم در حدود ۴ تا ۵ درصد ثابت مانده و حتی کاهش اندکی داشته است. از نظر نوع جرم، این آمار حاکی از آن است که در این سال‌ها، بیشترین جرائم در بین زنان، جرائم اخلاقی و جنسی و میزان کمی به جرائم خشونت آمیز و اقتصادی اختصاص داشته است (جربانی، ۱۳۸۸: ۱۱۹). با توجه به مطالب پیش گفته، مهار و کنترل پدیده زنان خیابانی مانند هر آسیب اجتماعی دیگر مستلزم داشتن اطلاعات صحیح از جنبه‌های کمی و کیفی موضوع و همچنین شناخت علل و عوامل موثر بر وقوع آن و ارائه راهکارهای پیشگیرانه حمایتی و کنترلی در پرتو شناخت این پدیده است. بنابراین مقاله حاضر به دنبال شناسایی پدیده روسپیگری خیابانی در محدوده جغرافیایی تهران بزرگ است و اینکه از میان عوامل مختلف، عوامل اقتصادی چگونه می‌تواند در شیوع پدیده روسپیگری خیابانی، اثر گذار باشد؟ و در نهایت راه‌کارهای پیشگیری از این آسیب اجتماعی چه می‌باشد؟

مبانی نظری

ارتباط بین جرم و عامل اقتصادی را باید جزء قدیمی‌ترین دیدگاه‌های ارائه شده در خصوص تبیین رفتار مجرمانه دانست؛ به گونه‌ای که حتی قبل از به وجود آمدن جرم‌شناسی نوین و ارائه دیدگاه‌های علمی در تبیین جرایم، فلاسفه و اندیشمندان بسیاری، تأثیر فقر در وقوع جرایم را بررسی کرده‌اند. با پیدایش جرم‌شناسی علمی نیز شاهد ارائه دیدگاه‌های مختلفی هستیم که به نوعی بین تبه‌کاری و عامل اقتصادی، رابطه مثبتی برقرار کرده‌اند. مجموعه این دیدگاه‌ها با عنوان نظریه اقتصادی جرم بررسی می‌شود.

«مارکس» و «انگلس» بدون آنکه به طور خاص رابطه فقر و جرم را بررسی کنند با پایه گذاری مکتب تضاد، به گونه ای به ایده های مرتبط با رابطه فقر و جرم، صورت علمی بخشیدند؛ چون براساس این مکتب اقتصاد زیربنای زندگی اجتماعی است و مابقی یعنی سیاست، حقوق و فرهنگ، همگی روبنا هستند. بنابراین مارکسیسم در تبیین جرم ها، اقتصاد را عامل اصلی می داند.

«ساترلند» در خصوص رابطه بین فقر و تبهکاری بیان می دارد: «تا به حال مطالعات زیادی در زمینه رابطه بین بزه و فقر، به عمل آمده است و اساساً در این خصوص دو سؤال مطرح می شود: ۱- آیا کسانی که وضع مالی شان خوب نیست؛ بیش از اغنیا مرتکب بزه می شوند؟ ۲- آیا وقتی فقر رو به افزایش می گذارد، جرم ها نیز افزایش می یابد؟ هرچند مطالعات، ثابت کرده است که فقرا بیش از اغنیا مرتکب بزه می شوند. ولی به هر حال این گفته که ارتکاب جرایم بیشتر در طبقاتی است که از لحاظ اقتصادی در مرتبه پایینی قرار دارند، محل تردید است (Sutherland, 1960: 187).

بارت می گوید: «نمی توان فقر را علت غائی بزهکاری دانست؛ زیرا هر چند بیشتر بزهکاران محتاجند یا تأمین کافی ندارند؛ با این همه، افراد فقیر زیادی هم هستند که بزهکار نمی شوند (Burt, 1966: 55). دکتر «تین دو گریف» نیز همانند بارت معتقد است: «در واقع به نظر می رسد که عوامل اقتصادی در ارتکاب جرایم، تأثیر غیرمستقیم دارد. فقر، مستقیماً عامل جرم نیست؛ ولی به طور غیرمستقیم، ممکن است زمینه بزهکاری را فراهم کند؛ زیرا فقر ممکن است؛ مانع از رشد طبیعی افراد شود و از سوی دیگر ناراحتی و بی نظمی و اختلال خانواده را دامن بزند و موجب بروز ستیزه جویی و اختلافاتی شود که به نوبه خود بروز جرایمی را تسهیل کند (کی نیا، ۱۳۶۹: ۱۹۷ - ۱۹۶).

فمینیست های مارکسیست، تبعیض جنسی و ستم دیدگی زنان در صحنه های مختلف زندگی خانوادگی و اجتماعی را پایه استدلال توجه در تبیین جرم شناسی جرایم ارتکابی زنان قرار می دهند. آنان، ریشه معضل مرد سالاری را چنین استدلال می کنند که مردان ابزار تولید اقتصادی را در تملک دارند و کنترل می کنند «این

مسئله به تقسیم جنسی کار منجر شده به گونه‌ای در آن مردان، اقتصاد را کنترل می‌کنند و زنان در خدمت آنان و نیازهای جنسی‌شان هستند (Radosh, 1990: 905). فمینیست‌های مارکسیست، تبعیض جنسیتی را نتیجه نابرابری قدرت اقتصادی زنان و مردان در جامعه سرمایه‌داری می‌دانند. در نظام سرمایه‌داری، مردان، زنان را از نظر اقتصادی و بیولوژیکی، تحت کنترل خود قرار می‌دهند و این موارد دوگانه، زن را در حاشیه قرار می‌دهد و از فرصت‌های محدود برای ارتکاب جرائم مانند «جرائم یقه سفیدها»^۱ برخوردار هستند بدین معنا که آنها مرتکب جرائمی که نیاز به سلطه مردانه دارد؛ به جرایم خیابانی سوق داده می‌شوند؛ زیرا سرمایه‌داری، زنان را به فقر می‌کشد؛ لذا این زنان به ارتکاب جرایمی با شدت کمتر، بدون خشونت و جرایمی که شخصیت خود آنها را نابود می‌کند؛ مانند نگهداری مواد مخدر و فحشا مجبور می‌شوند (ولد و دیگران، ۱۳۸۰: ۳۷۲).

برخی از فمینیست‌های مارکسیست؛ دیدگاهی «بزار انگار» از حقوق جزا را فرض می‌گیرند که در آن قانون به عنوان ابزار مستقیم بیدادگری مردان توصیف می‌شود؛ در حالی که دیگران، یک دیدگاه ساختاری پیچیده‌تر را اتخاذ می‌کنند که براساس الگوهای کلی که از طریق آنها قانون، نظام پدرسالار را در دراز مدت حفظ می‌کند. برحسب این دیدگاه، سرخوردگی و عصبانیتی که زنان، در نقش‌های اجتماعی محدود کننده، باعث احساس حرمان و در نتیجه؛ یکی دیگر از علت‌های مجرمیت آنهاست (همان، ص ۳۷۲). روسپیگری همانند شماری از مسائل و موضوعات مرتبط با جرایم و جبروی اجتماعی هستند که مهم‌تر از دیگری قلمداد می‌شوند. فیلتر، تعدیل یا برجسته‌سازی می‌شوند؛ توجه و نگرانی عمومی را به خودشان جلب می‌کنند و در نهایت وارد قلمرو جرم‌شناختی و قضایی شده، مشروعیت یافته و به مثابه موضوعات شک‌ناپذیر قضایی نهادینه می‌شوند (ودادهیر و حسین نژاد، ۱۳۸۸: ۸۵).

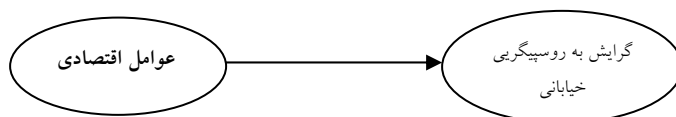
لامانت (۱۹۸۰) استدلال می‌کند که خودفروشی تا اندازه‌ای می‌تواند بازتاب فرصت‌های نسبتاً محدود زنان در کسب درآمد خوب، استقلال اقتصادی و تأمین

مالی در جوامع صنعتی پیشرفته باشد. خودفروشی می‌تواند برای زنانی که به لحاظ اقتصادی، خواه به یک مرد و خواه به دولت رفاه، وابسته‌اند؛ جاذبه‌هایی داشته باشد. به ویژه آنکه زنان اغلب می‌توانند از خودفروشی، درآمدی به مراتب بیشتر از انواع کارهای قانونی به دست آورند (واگو، ۱۳۷۳: ۱۸۱).

«رابرت مرتون» معتقد است: اغلب جرایم احتمالاً به خاطر رسیدن به هدف فرهنگی مطلوب جامعه که همان به دست آوردن ثروت است، واقع می‌شود؛ زیرا بر این هدف تأکید شده است. افراد در می‌یابند که از طریق ابزارهای مشروع نمی‌توانند به ثروت دست یابند، بنابراین سعی می‌کنند از راه‌های نامشروع به آن دست یابند. افراد فقیر ممکن است به راه‌های غیرقانونی همانند قمار بازی، روسپیگری یا خرید و فروش مواد مخدر روی آورند. در هر یک از این موارد، فرد پای‌بندی خود را نسبت به ارزش‌ها و اهداف جامعه، یعنی ثروتمند شدن حفظ کرده است؛ ولی آن را از طریق ابزارهای تایید نشده، جست و جو می‌کند (ولد و دیگران، ۱۳۸۰: ۲۲۲).

با استنباط از ایده مرتون، زنان روسپی می‌توانند به یکی از دو صورت «نواوری» یا «انزواطلبی» نسبت به فشارهای اقتصادی جامعه پاسخ دهند. روسپیان نواور، در واقع سوداگرانی هستند که با قبول ارزش‌های مادی مورد احترام جامعه، یعنی با وسایل و ابزار مشروع کمی که در اختیار دارند؛ سعی می‌کنند به هدف مورد باور جامعه برسند. پس با روی آوردن به فحشا و روسپیگری سعی در کوتاه کردن مسیر برای دستیابی به این ارزش‌های مادی دارند. اما درمقابل روسپیان انزواطلب، کسانی هستند که هم هدف‌های رایج فرهنگ عمومی در جامعه و هم ابزارهای نیل به آنها را کنار گذاشته و در واقع مسیر گوشه‌گیری و انزوا را در پیش گرفته‌اند. به هر صورت هر دو گروه، قربانی شرایط نابرابر و ظالم حاکم بر جامعه هستند.

مدل نظری تحقیق

فرضیه‌ها

- بین عوامل اقتصادی و گرایش به روسپیگری خیابانی، رابطه معناداری وجود دارد.
- بین دلایل عدم ترک حرفه روسپیگری خیابانی و مدت تداوم آن رابطه معناداری وجود دارد.

روش شناسی تحقیق

تعریف نظری و عملیاتی متغیرها

روسپیگری خیابانی عبارت است از هر گونه رابطه جنسی بی‌قاعده و مکرر با دیگران به منظور کسب منافع مادی یا لذت (وروایی، ۱۳۸۴: ۲۶). در این تحقیق شاخص‌های متغیر وابسته عبارت است از وضعیت روسپیان شامل؛ سن آغاز روسپیگری، سابقه روسپیگری، میزان ارتباط در طول هفته، درآمد روسپیگری، مکان و ساعات روسپیگری، وضعیت اشتغال و موقعیت جغرافیایی روسپیگری. عامل اقتصادی به عنوان عامل اثرگذار در گرایش به روسپیگری شناخته می‌شود. عامل اقتصادی شامل موارد زیر است: چگونگی تأمین مخارج بعد از فرار، وضعیت مالی متقاضیان، انگیزه درآمد، دریافت دستمزد، واکنش روسپیان در قبال عدم دستمزد، وضعیت اشتغال روسپیان، عنوان آخرین شغل روسپیان، شغل والدین، وضعیت اقتصادی همسر، وضعیت سرپرستی خود شخص و افراد تحت تکفل روسپیان، مسائل و نیازها و دلایل عدم ترک روسپیگری.

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع پژوهش کاربردی و روش آن توصیفی از نوع پیمایشی است. جامعه آماری این پژوهش را همه روسپیان خیابانی در شهر تهران تشکیل می‌دهند و حجم نمونه با توجه به پراکندگی جامعه آماری که در پرسشنامه اولیه مورد بررسی قرار گرفته بود تعداد ۵۱۲ نفر با استفاده از فرم تعیین حجم نمونه کوکران انتخاب شدند و مورد مطالعه قرار گرفتند.

برای جمع آوری داده‌های پژوهش از ابزار پرسشنامه به همراه مصاحبه استفاده شده است. در پژوهش حاضر با توجه به عدم اطلاع از مکان و زمان مناسب برای دسترسی به واحدهای نمونه، به چهار محل (بهزیستی، کانون اصلاح و تربیت، زندان اوین و مرکز مبارزه با مفاسد اجتماعی) که بیشتر با این گونه افراد در تماس هستند، مراجعه شد و پس از بررسی سوابق پرونده‌های موجود و حصول اطمینان از ویژگی روسپی خیابانی تقریباً با همه افراد و مراکز مذکور در سطح استان تهران به صورت تمام شمار (تعداد ۴۱۰ نفر) با آنها مصاحبه گردید و همچنین با مراجعه پرسشگران به محل و مکان تجمع افراد در پارک‌ها و بوستان‌ها و برخی از رستوران‌ها و با شناسایی آنها با استفاده از روش نمونه‌گیری غیراحتمالی از نوع گلوله برفی (شبکه‌ای) تعداد ۱۰۲ نفر از روسپی‌ها پراکنده در خیابان‌ها نیز مورد مطالعه و بررسی قرار گرفتند. اعتبار و پایایی ابزار گردآوری داده‌ها (پرسشنامه) پس از مروری بر مباحث نظری و تحقیقات پیشین، اعتبار محتوایی و سازمانی آن توسط کارشناسان حوزه آسیب‌های اجتماعی مورد تأیید قرار گرفت و سپس با استفاده از نرم‌افزار spss، پایایی پرسشنامه با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ ۷۶ درصد محاسبه گردید که بیانگر داشتن اعتبار پایایی ابزار تحقیق مورد قبول است.

۱) سن شروع اولین تجربه جنسی نامشروع

براساس نتایج جدول زیر، ۵۶/۷ درصد یعنی بیش از نیمی از پاسخگویان در سنین ۱۶ تا ۲۰ سالگی، ۳۷ درصد در سنین ۱۰ تا ۱۵ سالگی، ۵/۸ درصد در سنین ۲۱ تا ۲۵ سالگی و ۰/۶ درصد در سن ۲۶ سالگی یا بیشتر از آن، اولین رابطه جنسی خود را تجربه کرده اند. گفتنی است که بیش از ۹۰ درصد، سن پاسخگویان در اولین تجربه جنسی زیر ۲۰ سال است که تا حد زیادی حاکی از ناآگاهی افرادی است که به این کجروی اجتماعی دچار می‌شوند.

جدول شماره ۲: توزیع فراوانی نسبی سن پاسخگویان در اولین تجربه جنسی

جمع	بدون پاسخ	۲۶ سال و بیشتر	۲۱-۲۵ سالگی	۱۶-۲۱ سالگی	۱۰-۱۵ سالگی	سن شروع تجربه جنسی
						فراوانی نسبی
۵۱۲	۱۵	۲	۲۹	۲۸۲	۱۸۴	فراوانی
	۱۰۰	۰/۴	۵/۸	۵۶/۷	۳۷	درصد معتبر

۲) سن آغاز روسپیگری

براساس یافته‌های جدول شماره ۳ بیش از نیمی از پاسخگویان یعنی ۵۵/۹ درصد در سنین ۱۶ تا ۲۰ سالگی، ۱۸/۵ درصد در سن ۱۵ یا کمتر از آن، ۱۲/۲ درصد در سنین ۲۱ تا ۲۵ سالگی، ۷/۱ درصد در سنین ۲۶ تا ۳۰ سالگی و ۶/۳ درصد در سن ۳۱ سالگی یا بیشتر از آن، روسپیگری را آغاز کرده‌اند.

جدول شماره ۳: توزیع فراوانی نسبی سن آغاز روسپیگری

جمع	۳۱ سال و بیشتر	۲۶ تا ۳۰ سال	۲۱ سال تا ۲۵	۱۶ تا ۲۰ سال	۱۵ سال و کمتر	سن آغاز روسپیگری
						فراوانی نسبی
۴۹۸	۳۲	۳۶	۶۲	۲۷۴	۹۴	فراوانی
۱۰۰	۶/۳	۷/۱	۱۲/۲	۵۵/۹	۱۸/۵	درصد معتبر

نکته قابل توجه اینکه، بیش از سه چهارم پاسخگویان یعنی ۷۴/۴ درصد از سن ۲۰ سالگی یا کمتر از آن روسپیگری را شروع کرده‌اند. میانگین سن آغاز روسپیگری، ۱۹ سال و چهار ماه، میانه هفده سال و نما (بیشترین فراوانی) مربوط به گروه ۱۶ تا ۲۰ سال (۵۵/۹ درصد از کل روسپیان) است و دامنه تغییرات سنین شروع روسپیگری بین ۱۳ تا ۴۵ سال می‌باشد.

تجاوز به عنف، روسپیگری و سایر انحرافات جنسی در میان افراد مجرد افزون‌تر است. به همین جهت سیاست جنایی سنجیده و کارآمدی باید آغاز شود تا با بهره‌گیری از تمام توانمندی‌ها در جهت پیشگیری از تبهکاری گام بردارد، تدابیری

شایسته برای ترغیب افراد به ازدواج، تسهیل تشکیل کانون خانواده و پاسداری از قداست و استواری آن، باید اندیشیده شود (لعل علیزاده، ۱۳۸۸: ۱۸۷). بنابراین، ترغیب جوانان به ازدواج، از مهم‌ترین عامل پیشگیری از جرایم جنسی به ویژه روسپیگری است.

۳) سابقه روسپیگری

جدول شماره ۴ بررسی میزان اشتغال پاسخگویان را به روسپیگری نشان می‌دهد براساس یافته‌ها، ۳۵/۳ درصد از پاسخگویان بین ۶ ماه تا یکسال سابقه روسپیگری دارند؛ ۲۷ درصد یک تا سه سال، ۱۴ درصد شش ماه یا کمتر از آن، ۱۲/۸ درصد سه تا پنج سال، ۵/۹ درصد پنج تا هفت سال و ۴/۳ درصد هفت سال یا بیشتر از آن، به این حرفه مشغولند. میانگین مدت زمان روسپیگری ۵ سال، میانه ۱/۴ سال و نما (بیشترین فراوانی) یک سال است. یافته‌ها نشان می‌دهد که سابقه روسپیگری ظرف مدت یکسال، شدت می‌یابد و به مرور زمان سیر نزولی پیدا می‌کند.

جدول شماره ۴: توزیع فراوانی نسبی سابقه روسپیگری

جمع	۷ سال و بیشتر	۵ تا ۷ سال	۳ تا ۵ سال	۱ تا ۳ سال	۶ ماه تا یکسال	۶ ماه و کمتر	مدت زمان روسپیگری فراوانی نسبی
۴۱۷	۲۲	۳۰	۶۵	۱۴۰	۱۷۹	۷۱	فراوانی
۱۰۰	۴/۳	۵/۹	۱۲/۸	۲۷/۶	۳۵/۳	۱۴	درصد معتبر
	۱۰۰	۹۵/۶	۸۹/۷	۷۶/۹	۴۹/۳	۱۴	درصد تجمعی

روسپییانی که بنا به دلایل مختلف زندانی شده‌اند و ضمانت‌های اجرایی برای آنان تعیین شده است، دفاتر مشاوره و مددکاری کلانتری‌های استان می‌توانند از این فرصت استفاده کنند تا از طریق روان‌شناسی، مشاوره و مددکاری اجتماعی

(موسوی‌راد، ۱۳۸۸: ۱۹۶)، نقش مؤثری در پیشگیری از آسیب‌های روانی- اجتماعی بر روسپیان ایفا کنند.

۴) میزان تکرار دفعات رابطه جنسی در طول هفته

جدول شماره ۵ توزیع فراوانی نسبی میزان ارتباط پاسخگویان بر حسب تکرار دفعات رابطه جنسی در طول هفته را نشان می‌دهد. مطابق یافته‌ها، ۲۹/۱ درصد پاسخگویان یک تا پنج بار در هفته، ۲۴ درصد شش تا ده بار، ۱۸/۶ درصد یازده تا پانزده بار، ۱۸ درصد شانزده تا بیست بار در هفته، ۶/۶ درصد بیست و یک تا بیست و پنج بار در هفته و ۱/۶ درصد بیست و شش تا سی بار در هفته، رابطه جنسی برقرار می‌کنند. ۲ درصد پاسخگویان نیز میزان ارتباط نامعلوم و نامشخص دارند. میانگین تعداد دفعات رابطه جنسی در طول هفته تقریباً ۱۱ بار، میانه ۹ بار و نما (بیشترین فراوانی) ۲ بار در طول هفته می‌باشد. یافته‌ها نشان می‌دهد که حدود ۵۰ درصد روسپیان، بیش از ده بار در طول هفته، رابطه جنسی برقرار می‌کنند که این مسئله می‌تواند آسیب‌های روانی و جسمانی فراوانی را به آنها وارد کند.

جدول شماره ۵: توزیع فراوانی نسبی میزان ارتباط در طول هفته

میزان ارتباط در طول هفته	۱-۵	۱۰	۱۵	۲۰	۲۵	۳۰	نامعلوم	جمع
دفعه	۶	۱۱	۱۶	۲۱	۲۶			
فراوانی	۱۴۵	۱۲۰	۹۳	۹۰	۳۳	۸	۱۰	۴۹۹
درصد معتبر	۲۹/۱	۲۴	۱۸/۶	۱۸	۶/۶	۱/۶	۲	۱۰۰
درصد تجمع	۲۹/۱	۵۳/۱	۷۱/۷	۷۹/۷	۹۶/۳	۹۷/۹	۱۰۰	

یکی از گسترده‌ترین نابسامانی‌ها در جوامع کنونی، انحرافات جنسی است که از پیامدهای سوء آن می‌توان به دریده شدن پرده عفاف و پاک‌دامنی، هتک حرمت افراد، سست شدن بنیان خانواده‌ها، تولد فرزندهای نامشروع، خودکشی و حتی قتل اشاره کرد. دین مبین اسلام که دینی جامع و مانع است برای تمامی جرایم، قوانینی وضع کرده که از همه مهم‌تر، وضع قوانینی در جهت پیشگیری از وقوع جرم و جنایت است. برای پیشگیری از انحرافات جنسی شریعت اسلام، مباحثی نظیر؛

ازدواج، پرهیزگاری، کنترل نگاه و پرهیز از اموری که منجر به تحریک قوه جنسی می‌شود، را مطرح کرده است (حسینی، ۱۳۸۸: ۱۳۰). یکی از دلایل تأثیر برنامه‌های ترمیمی، برگزاری نشست‌ها برای بزهکاران است که بر کاهش میزان تکرار جرم آنان مؤثر است. در این سازوکارها باید از فرآیند شرمساری بازپذیرکننده استفاده کرد. در این شیوه، بزهکاران با مراجعه و ارزیابی خود نسبت به تعامل با اطرافیان و جامعه اقدام می‌کنند به گونه‌ای که از نقض مکرر ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی، خودداری خواهند کرد (Von Hirsch, 2003 & Braithwaite, 1989 & Ahmad, 2001). در بازنگری نظریه شرمساری بازپذیرکننده، برایت ویت و فیلیپ پتیت (۲۰۰۱) ضمن توجه به اهمیت خاص مدیریت حس شرم توسط بزهکار، حس شرم در ایجاد بازپذیری یا بدنامی و تحقیر را توسعه داده، بر این عقیده‌اند که افراد در مقابل حس شرم، پاسخ‌های مختلفی داده یا آن‌را به نحو متفاوتی مدیریت می‌کنند. در نتیجه چگونگی مدیریت حس شرم، نقش مؤثری در رفتار مجرمانه یا غیرمجرمانه آتی آنها خواهد داشت. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که مدیریت مناسب حس شرم از طریق تصدیق حس شرم و یا درک واقعی آن، آنگاه که توأم با احساس همدردی نسبت به بزه‌دیده، ابراز خشم کمتر و نیز سرزنش کمتر دیگران باشد، نقش مؤثری در جلوگیری از رفتار مجرمانه آتی خواهد داشت (Ahmad, 2001 & Harris, 2003).

۵) درآمد روسپیگری در طول هفته

اطلاعات جدول شماره ۶ نشان می‌دهد که میانگین درآمد هفتگی روسپیان ۲۸۰ هزار تومان، میانه ۱۸۰ هزار تومان و نما ۵۰۰ هزار تومان است. گرچه میانگین درآمد هفتگی روسپیان رقم بالایی را نشان می‌دهد ولی اگر به درآمد ۲۵ درصد پایین روسپیان توجه کنیم؛ عدد به دست آمده ۷۵ هزار تومان و ۵۰ درصد پایینی نیز عدد ۱۸۰ هزار تومان به دست می‌آید که تفاوت قابل توجهی با عدد میانگین دارد.

جدول شماره ۶: توزیع فراوانی نسبی میزان مبلغ درآمد هفتگی روسپیگری

ردیف	بازه مبلغ	تومان و بیشتر						کمتر	درآمد هفتگی (به تومان)
		۵۰/۰۰۰ تا ۴۰۰/۰۰۰	۴۰۰/۰۰۰ تا ۵۰۰/۰۰۰	۵۰۰/۰۰۰ تا ۶۰۰/۰۰۰	۶۰۰/۰۰۰ تا ۷۰۰/۰۰۰	۷۰۰/۰۰۰ تا ۸۰۰/۰۰۰	۸۰۰/۰۰۰ تا ۹۰۰/۰۰۰		
۵۱۲	۴۰	۵۰	۴۲	۴۶	۷۴	۹۷	۸۵	۷۸	فراوانی
۱۰۰	۷/۸	۹/۸	۸/۲	۹	۱۴/۵	۱۸/۹	۱۶/۶	۱۵/۲	درصد معتبر
	۱۰۰	۹۲/۲	۷۲/۴	۷۴/۲	۶۵/۲	۵۰/۷	۳۱/۸	۱۵/۲	درصد تجمعی

۶) مکان روسپیگری:

مطابق با یافته های مندرج در جدول شماره ۷، ۷/۸ درصد پاسخگویان اظهار داشته اند که در منزل مشتری رابطه جنسی برقرار می شود. منزل دوست پسر یا خانم رئیس با ۱۱/۷ درصد پاسخ ها، مکان بعدی برای رابطه جنسی است. مکان ۸/۸ درصد روابط جنسی در منزل خود پاسخگو، ۱/۶ درصد در محل کار مشتری و ۱/۶ درصد در منزل دوستان مشتری و ۰/۸ درصد در خودرو است. بنابراین، اکثر پاسخگویان مایلند که در منزل مشتری، رابطه جنسی برقرار کنند.

جدول شماره ۷: توزیع فراوانی نسبی مکان روسپیگری

جمع	بدون پاسخ	تایید	محل کار مشتری	محل کار مشتری	محل کار مشتری	محل کار مشتری	محل کار مشتری	محل کار مشتری	محل کار مشتری	مکان برقراری رابطه فراوانی نسبی
۶۱۵	۲	۵	۸	۵۴	۵	۱۰	۷۲	۱۰	۴۴۸	فراوانی
۱۰۰	۰/۵	۰/۸	۱/۳	۸/۸	۰/۸	۱/۶	۱۱/۷	۱/۶	۷۲/۸	درصد فراوانی

تحقیقات نشان می دهد؛ در برخی مکان های شهر به علت ساختار کالبدی ویژه و مشخصه های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، امکان و فرصت بزه کاری بیشتر است. به عکس در برخی محدوده های شهری به دلیل وجود موانع و شرایط بازدارنده، میزان بزه کاری اندک است (Greenberg, 1984: 46-68). مطابق این نگرش، برای پیشگیری

از جرم، علاوه بر بزهکار، بایستی مکان وقوع بزه نیز مورد تأکید قرار گیرد تا با حذف فرصت‌های مجرمانه در محیط جغرافیایی، امکان به حداقل رساندن میزان بزهکاری فراهم شود (Weisburd, 2004: 62). بنابراین، ویژگی‌های مکانی نظیر دسترسی راحت، نبود گشت و نگهبان، عدم مدیریت اصولی و در کنار آن، وجود برخی امکانات، مجرمان را به انحرافات در برخی مکان‌های خاص ترغیب می‌کند.

۷) ساعات روسپیگری

جدول شماره ۸ ساعات جلب مشتری توسط روسپیان را نشان می‌دهد به طوری که بیش از نیمی از پاسخگویان یعنی ۶۰/۲ درصد اظهار داشته‌اند که بین ساعات ۱۷ تا ۲۰ به خیابان می‌روند. ۲۱/۸ درصد ساعت ۱۳ تا ۱۶ را انتخاب می‌کنند. ۳/۵ درصد به ساعات ۲۱ تا ۲۴ و ۱/۸ درصد به ساعات ۱ تا ۸ صبح اشاره کرده‌اند. ساعت ۱۸ میانه و نمای اظهارات پاسخگویان در مورد ساعت روسپیگری است. لذا با تاریخ شدن هوا، تعدادی بیشتری از روسپیان کار خود را شروع می‌کنند.

جدول شماره ۸: توزیع فراوانی نسبی ساعات روسپیگری

ساعت روسپیگری فراوانی نسبی	۱-۸	۹-۱۲	۱۳-۱۶	۱۷-۲۰	۲۱-۲۴	ساعات مشخص وجود ندارد	بدون پاسخ	جمع
فراوانی	۷	۴۷	۸۷	۲۴۰	۱۴	۴	۱۱۳	۵۱۲
درصد معتبر	۱/۴	۹/۲	۱۷	۴۶/۹	۲/۷	۰/۸	۲۲/۱	۱۰۰
درصد تجمعی	۱/۴	۱۰/۶	۲۷/۶	۷۴/۵	۷۷/۲	۷۸	۱۰۰	

در برخی از کشورها، پلیس خصوصی با لباس متحدالشکل در خیابان‌ها گشت می‌زند و کمبود پلیس دولتی را تا حدی جبران می‌کند. آنها آموزش دیده‌اند که چطور مراقب همه چیز باشند و چگونه گزارش دقیقی از توصیف یک جرم در صحنه جنایت ارائه دهند. همچنین تحقیقات نشان می‌دهد که حضور پلیس خصوصی در جامعه تا حد زیادی در پیشگیری از جرم و جنایت در جامعه مؤثر بوده است (حائری زاده، ۱۳۸۸: ۱۲۲). بنابراین حضور پلیس خصوصی در ساعات بین ۱۷-۲۰ که مقارن

با بیشترین حضور فعالانه روسپیان در تهران بزرگ است؛ در کاهش فعالیت‌های روسپیگری، نقش به‌سزایی ایفا می‌کند.

۸) موقعیت جغرافیایی روسپیگری

اطلاعات جدول شماره ۹ مکان یابی روسپیگری با موقعیت جغرافیایی روسپیگری در تهران را نشان می‌دهد. این اطلاعات بیانگر آنست که خیابان‌های شمال شهر تهران با اختصاص ۴۲/۱ درصد پاسخ‌ها، بیشترین مراکز جلب مشتری هستند. خیابان‌های غرب تهران با ۲۰/۲ درصد، شرق با ۱۵/۳ درصد، مرکز با ۸/۳ درصد و جنوب با ۵/۶ درصد به ترتیب بیشترین مکان‌های جلب مشتری از سوی روسپیان اعلام شده است. ۱/۵ درصد پاسخگویان به خیابان‌های خاصی اشاره نکرده‌اند و اظهار داشته‌اند در هر خیابانی به انتظار می‌ایستند. بنابراین، بیشترین فعالیت‌های روسپیگری مربوط به مناطق شمال تهران است که طبقات مرفه جامعه در این مناطق زندگی می‌کنند.

جدول شماره ۹: توزیع فراوانی نسبی بر حسب موقعیت جغرافیایی روسپیگری^۱

جمع	بدون پاسخ	همه خیابان‌ها	شرق	غرب	جنوب	مرکز	شمال	موقعیت جغرافیایی روسپیگری
۷۸۳	۵۴	۱۲	۱۲۰	۱۵۸	۴۴	۶۵	۳۳۰	فراوانی
۱۰۰	۶/۹	۱/۵	۱۵/۳	۲۰/۲	۵/۶	۸/۳	۴۲/۱	درصد معتبر

برخی از محله‌ها جرم‌زا هستند. اشخاصی که در مناطق با وضعی مساعدتر بزهکار نشده‌اند، در چنین محله‌هایی به سوی جرم کشانده می‌شوند. طراحی مناسب فضای شهری می‌تواند عوامل جرم‌خیزی را چون عوامل روانی، محیطی یا طبیعی و عوامل اجتماعی به حداقل رسانده و حتی مانع انجام جرم شود.

یکی از کاربردی‌ترین ابزارها برای شناسایی مناطق جرم‌خیز و اتخاذ راهبردها، استفاده از GIS و GPS سیستم موقعیت یاب جهانی است. اغلب کشورهای پیشرفته دنیا توانسته‌اند با استفاده از این الگوها و تهیه بانک‌های اطلاعاتی و تولید نقشه‌های

۱- علت اینکه جمع پاسخگویان جدول با تعداد نمونه همخوانی ندارد این است که هر کدام از روسپیان بیش از چند خیابان را محل یا موقعیت جغرافیایی خود معرفی کرده‌اند.

مناطق جرم‌خیز، گام بزرگی را در جهت اتخاذ سیاست‌های مناسب به منظور کاهش آمار جرایم بردارند (کیال و عقیلی، ۱۳۸۸: ۱۸۴).

۹) وضعیت اشتغال به روسپیگری

در اینجا به منظور سنجش میزان سازماندهی و کانالیز شدن این رفتار بحرانی، از پاسخگویان پرسیده شد که «شما به صورت فردی کار می‌کنید یا به صورت گروهی؟». نتایج یافته‌ها نشان داد که بیش از نیمی از پاسخگویان یعنی ۵۱/۶ درصد به صورت فردی کار می‌کنند. ۲۴/۳ درصد پاسخ‌ها، اختصاص به کار گروهی دارد و نشان می‌دهد که روسپیگری خیابانی نیز در قالب یک گروه می‌تواند سازماندهی شود. ۲۴/۱ درصد پاسخگویان نیز به صورت هر دو (فردی و گروهی) کار می‌کنند. در واقع به تناسب موقعیت و شرایط، روسپیگری به صورت خیابانی، گروهی یا فردی انجام می‌شود؛ اما جنبه گروهی، کاربرد بیشتری دارد.

جدول شماره ۱۰: توزیع فراوانی نسبی وضعیت اشتغال به روسپیگری

وضعیت اشتغال	پاسخ‌ها	فردی	گروهی	هر دو	جمع
فراوانی	۳۶۳	۱۲۴	۱۲۳	۵۱۰	
درصد معتبر	۵۱/۶	۲۴/۳	۲۴/۱	۱۰۰	

باند‌های فساد و فحشا همانند شرکت‌ها به پنهان ماندن جرم‌های شرکتی و گروهی اصرار دارند. لذا برخلاف تمایل آنان، باید وجود و گستره آنها برای عموم افراد آشکار شود تا علاوه بر آگاهی از خطر بزه‌دیدگی با افزایش آگاهی‌های عمومی، بسترهای کنترل این جرم فراهم آید (شکریان، ۱۳۸۸: ۱۵۸). بنابراین، پلیس با آشکار کردن باند‌های فساد از طریق اطلاع‌رسانی، می‌تواند در تقلیل باند‌های فساد و فحشا، نقش مؤثر و پیشگیرانه‌ای داشته باشد.

ب) توصیف داده‌های عامل اقتصادی روسپیگری

۱) وضعیت مالی متقاضیان

مطابق یافته‌های جدول شماره ۱۱، وضعیت مالی ۷۴/۵ درصد متقاضیان در حد «خوب و خیلی خوب»، ۱۹/۴ درصد متوسط و ۱/۴ درصد در حد «خیلی بد و بد» می‌باشد و ۴/۷ درصد پاسخگویان از وضعیت مالی متقاضیان اطلاعی نداشتند. اظهارات پاسخگویان حاکی از تمکن مالی مناسب متقاضیان می‌باشد.

جدول شماره (۱۱) : توزیع فراوانی نسبی وضعیت مالی متقاضیان

وضعیت مالی متقاضیان	خیلی بد	بد	متوسط	خوب	خیلی خوب	نمی‌دانم	جمع
فراوانی	۱	۶	۹۹	۲۵۳	۱۲۷	۲۴	۵۱۰
درصد معتبر	۰/۲	۱/۲	۱۹/۴	۴۹/۶	۲۴/۹	۴/۷	۱۰۰
درصد تجمعی	۰/۲	۱/۴	۲۰/۸	۷/۴	۹۵/۳	۱۰۰	

۲) چگونگی تأمین مخارج بعد از فرار

نتایج در جدول شماره ۱۲ نحوه تأمین نیازهای معیشتی و زیستی پاسخگویان را نشان می‌دهد که بیش از نیمی از پاسخگویان (۵۲/۴ درصد) به فاصله زمانی کوتاهی تن به روابط جنسی داده‌اند. مخارج بعد از فرار ۲۵/۳ درصد پاسخگویان توسط دوستان پسرشان تأمین می‌شد و مابقی عوامل زیر ۱۰ درصد بوده و آثار کمتری داشته است.

جدول شماره ۱۲ : توزیع فراوانی نسبی تأمین مخارج بعد از فرار

درصد نسبت به پاسخگویان	درصد نسبت به پاسخ‌ها	فراوانی	توزیع فراوانی نسبی
			تأمین مخارج بعد از فرار
۵/۳	۴/۹	۲۱	کار
۴/۸	۲/۶	۱۱	دزدی
۵۷	۵۲/۴	۲۲۵	خودفروشی
۵/۶	۵/۱	۲۲	دوست دختر
۱	/۹	۴	اقوام و آشنایان
۲۵/۳	۲۳/۰۳	۱۰۰	دوست پسر
۹/۴	۸/۶	۳۷	سایر موارد
۲/۳	۲/۱	۹	بدون پاسخ
۱۰۸/۶	۱۰۰	۴۲۹	جمع

پلیس می‌تواند از طریق آموزش و اطلاع رسانی به فرد و جامعه، میزان توانمندی دختران فراری را در برخورد منطقی با مشکلات افزایش دهد (صدیق سروستانی و همکاران، ۱۳۸۸: ۵۲). آموزش‌های پیشگیرانه می‌تواند شامل مهارت تنش‌زدایی تدریجی، مهارت‌های زندگی، مهارت حل مسئله، مهارت روش‌های مقابله با عوامل تنش‌زای روزمره باشد (آقا محمدیان، ۱۳۸۸: ۱۰۰). بنابراین، پلیس با اطلاع رسانی صحیح به جامعه و دختران جوان و خانواده‌ها، می‌تواند دختران فراری را از سقوط در پرتگاه روسپیگری، باز دارد.

۳) انگیزه کسب درآمد

این پرسش که آیا اقدام به برقراری رابطه جنسی فقط به منظور به دست آوردن درآمد است یا اینکه ارضای نیازهای جنسی نیز مد نظر می‌باشد؟ نتایج جدول شماره ۱۳ حاکی از این مطلب است که ۲۰ درصد پاسخگویان در هنگام رابطه جنسی «اصلاً» لذتی نمی‌برند. ۴۸/۱ درصد پاسخگویان درصد «کم و خیلی کم»، ۲۳/۸ درصد در حد متوسط و صرفاً ۷/۶ درصد در حد «خیلی زیاد و زیاد» از چنین رابطه جنسی لذت می‌برند. گفتنی است ۹۰ درصد پاسخگویان پایین‌تر از سطح متوسط به منظور کسب لذت جنسی، به روسپیگری روی می‌آورند؛ بنابراین، کسب لذت جنسی عامل اصلی گرایش به روسپیگری نیست.

جدول شماره ۱۳: توزیع فراوانی نسبی کسب لذت جنسی از سوی پاسخگویان

جمع	نمی‌دانم	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	اصلاً	کسب لذت جنسی فراوانی نسبی
۵۰۱	۴	۵	۳۳	۱۱۹	۵۸	۱۸۳	۱۰۰	فراوانی
۱۰۰	۰۶	۱	۶/۶	۲۳/۸	۱۱/۶	۳۶/۵	۲۰	درصد معتبر
	۱۰۰	۹۸/۵	۹۷/۵	۹۰/۹	۶۷/۱	۵۶/۵	۲۰	درصد تجمعی

۴) دریافت دستمزد

نتایج جدول شماره ۱۴ عدم دریافت احتمالی مبلغ توافق شده را نشان می‌دهد، حاکی از این است که ۸۰ درصد پاسخگویان، احتمال کم و بسیار کمی می‌دهند که بر اساس مبلغ توافق شده، دست‌مزدشان را دریافت نکنند؛ لذا مبلغ توافق شده را می‌توان مبلغ تمام شده اعلام کرد زیرا اساساً، روسپیان به منظور کسب درآمد به این حرفه روی می‌آورند نه کسب لذت جنسی.

جدول شماره ۱۴: توزیع فراوانی نسبی احتمال عدم دریافت مبلغ توافق شده

	اصلاً	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع
فراوانی	۱۵۵	۱۸۱	۷۵	۴۴	۳۷	۱۳	۵۰۵
درصد معتبر	۳۰/۷	۳۵/۸	۱۴/۹	۸/۷	۷/۳	۲/۶	۱۰۰
درصد تجمعی	۳۰/۷	۶۶/۵	۸۱/۴	۹۰/۱	۹۷/۴	۱۰۰	

۵) وضعیت اشتغال روسپیان

مطابق یافته‌های جدول شماره ۱۵، ۲۶/۷ درصد پاسخگویان در گذشته، سابقه اشتغال به کار داشته و ۷۳/۳ درصد از روسپیان، هیچ‌گونه سابقه اشتغال ندارند. بنابراین، نداشتن شغل مناسب، دلیلی برای گرایش به حرفه روسپیگری است.

جدول شماره ۱۵: توزیع فراوانی نسبی سابقه اشتغال به کار پاسخگویان

	فراوانی	درصد معتبر	درصد تجمعی
بلی	۱۳۳	۲۶/۷	۲۶/۷
خیر	۳۶۶	۷۳/۳	۱۰۰
جمع	۴۹۹	۱۰۰	

۶) عنوان آخرین شغل روسپیان

نتایج جدول شماره ۱۶ نشان می‌دهد که از کل پاسخگویان ۵۱۲ نفر، تنها ۱۳۳ نفر سابقه اشتغال داشتند. تعداد ۱۳۳ نفر یعنی ۵۷/۸ درصد در مشاغلی مانند منشی‌گری و ماشین نویسی و مشاغل رده پایین، مشغول به کار بوده‌اند. ۲۶/۶ درصد

کارگری و ۱۱/۷ درصد فروشندگی می‌کرده‌اند. نکته قابل توجه اینکه ۳/۱ درصد یعنی فقط ۴ نفر به قاچاق مواد مخدر یا فروش مشروب اشتغال داشته‌اند. بنابراین، روسپیان در صورت داشتن شغل، صاحب مشاغلی با سطح بسیار پایین در جامعه هستند. از این روی، روسپیگری را به دلیل داشتن درآمد مناسب، حرفه اصلی زندگی و تأمین‌کننده معیشت خود می‌دانند.

جدول شماره (۱۶) : توزیع فراوانی نسبی عنوان آخرین شغل روسپیان

توزیع فراوانی	مشاغل روسپیان	گرافیسست	فروشندگی	منشی/تاپیسست	کارگرساده	قاچاق فروش / مشروب فروش	جمع
فراوانی	۱	۱۵	۷۴	۳۴	۴	۱۳۳	
درصد معتبر	۰/۸	۱۱/۷	۵۷/۸	۲۶/۶	۳/۱	۱۰۰	
درصد تجمعی	۰/۸	۱۲/۵	۷۰/۳	۹۶/۹	۱۰۰		

۷) وضعیت اقتصادی همسر روسپیان

یافته‌های جدول شماره ۱۷، وضعیت مالی و وضعیت اقتصادی همسر پاسخگویان را نشان می‌دهد. ۴۲/۸ درصد همسر اول و ۲۷/۸ درصد همسر دوم پاسخگویان از یک وضعیت اقتصادی «متوسط» برخوردار بودند. ۴۰/۳ درصد همسر اول و ۲۷/۸ درصد همسر دوم پاسخگویان دارای وضعیت اقتصادی «خیلی بد و بد» و صرفاً ۲۸ درصد همسر اول و ۸ درصد همسر دوم پاسخگویان از وضعیت اقتصادی «خوب و خیلی خوب» برخوردار بودند. چنانچه ملاحظه می‌شود ۴۳/۳ درصد همسران اول پاسخگویان دارای وضعیت اقتصادی بد و خیلی بدی برخوردار بودند.

جدول شماره ۱۷ : توزیع فراوانی نسبی وضعیت اقتصادی همسر

نوبت ازدواج		وضعیت اقتصادی همسر			
		همسر اول		همسر دوم	
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
خیلی بد	۲۰	۱۲	۱	۵/۶	
بد	۴۷	۸/۳	۴	۲۲/۲	
متوسط	۷۱	۴۲/۸	۵	۲۷/۸	
خوب	۲۵	۱۵/۱	۷	۳۸/۹	
خیلی خوب	۳	۱/۸	۱	۵/۶	
جمع	۱۶۶	۱۰۰	۱۸	۱۰۰	

۸) وضعیت سرپرستی روسپیان

از کل ۵۱۲ نفر پاسخگویان، ۴۶ نفر یا ۸/۹ درصد تحت سرپرستی والدین، ۴۴ نفر یا ۸/۴ درصد تحت سرپرستی همسر و ۴۲۲ نفر یا ۸۲/۴ درصد به صورت خود سرپرست، زندگی می‌کردند. بنابراین نداشتن حامی و سرپرست عامل مهمی در گرایش روسپیان به این حرفه است.

۹) تعداد افراد تحت تکفل روسپیان

برای پی بردن به وضعیت زندگی پاسخگویان در سئوالی از آنها پرسیده شد «غیر از خود، تأمین زندگی چند نفر به عهده شماست؟» براساس نتایج جدول، ۸۲/۷ درصد فقط هزینه های زندگی خود را بدون افراد تحت تکفل تأمین می‌کنند. ۱۲/۲ درصد علاوه بر هزینه های شخصی خود، هزینه ۱ الی ۲ نفر دیگر را نیز تأمین می‌کنند. بنابراین به نظر می‌رسد که گرایش روسپیان به این حرفه، نه به دلیل کسب ثروت در زندگی؛ بلکه به دلیل فشار اقتصادی در زندگی، بوده است.

جدول (۱۸) توزیع فراوانی نسبی تعداد افراد تحت تکفل پاسخگویان

تعداد نفقات	فراوانی	درصد	درصد معتبر
فقط خود	۴۲۲	۸۲/۴	۸۲/۷
۱-۲	۶۲	۱۲/۱	۱۲/۲
۳-۴	۲۳	۴/۵	۴/۵
۵ نفر و بیشتر	۳	۰/۶	۰/۶
بدون پاسخ	۲	۰/۴	۱۰۰
جمع	۵۱۲	۱۰۰	-

۱۰) نیازها و مسائل

نتایج جدول شماره ۱۹ که دغدغه‌ها و مسائل پاسخگویان را نشان می‌دهد مشکلات اقتصادی با ۲۰/۱ درصد پاسخ‌ها، بالاترین فراوانی نسبی مسائل و مشکلات روسپیان را تشکیل می‌دهد. ۱۰/۶ درصد پاسخگویان وجود اختلاف و درگیری و بدرفتاری را

در خانواده به عنوان مهم ترین دغدغه های زندگی خود می دانند. مابقی عوامل از درصد اثرگذاری کمتری (زیر ۱۰ درصد) برخوردار بودند.

۱۴۷

جدول (۱۹) توزیع فراوانی نسبی مشکلات و پاسخگویان (n=۵۱۲)^۱

درصدنسبت به پاسخگویان	درصد نسبت به پاسخ ها	فراوانی	مسائل
۲/۹	۱/۳	۱۵	بدون مشکل
۴۴/۱	۲۰/۱	۲۲۶	مشکل اقتصادی
۸/۲	۳/۷	۴۲	فوت والدین
۶/۱	۲/۸	۳۱	ازدواج اجباری
۷/۶	۳/۵	۳۹	نداشتن مسکن
۹/۸	۴/۲	۵۰	طلاق (خود، والدین)
۸/۸	۴	۴۵	فرار از منزل
۱۵/۴	۷	۷۹	سختگیری/ محدودیت ضرب و شتم
۱۰/۵	۴/۸	۵۴	بی سرپرستی / سختگیری سرپرستی
۲۳/۲	۱۰/۶	۱۱۹	اختلاف خانوادگی (والدین با هم، والدین با فرزند و...)
۹/۶	۴/۴	۴۹	تنهایی/ بیهودگی
۱۹/۷	۹	۱۰۱	اعتیاد (خود، همسر، پدر، مادر، خواهر و برادر و...)
۴/۵	۲	۲۳	اختلاف با همسر
۶/۱	۲/۸	۳۱	جدایی از خانواده
۰/۸	۰/۴	۴	نداشتن همسر
۳/۹	۱/۸	۲۰	مشکلات اخلاقی والدین
۶/۸	۳/۱	۳۵	نداشتن شغل
۱۲/۳	۵/۶	۶۳	زندانی بودن (خود، اعضای خانواده)
۴/۵	۲	۲۳	اغفال توسط دوستان
۳/۷	۱/۷	۱۹	اجبار به رابطه جنسی (پدر، همسر و ...)
۱/۶	۰/۷	۸	سایر
۷/۴	۳/۴	۲۸	بدون پاسخ
۲	۰/۹	۱۰	
۲۱۹/۵	۱۰۰	۱۱۲۴	جمع

سازمان پلیس باید در جهت رفع مشکلات روسپیان و عدم گسترش آن در جامعه، برنامه ریزی فرهنگی و اجتماعی انجام دهد. بر این اساس، پلیس در این دو رویکرد، نقش آموزشی، خدماتی و پیشگیرانه دارد و باید با ارائه راهکارهای مناسب

۱- علت اختلاف فراوانی جدول با حجم نمونه (n=۵۱۲) این است که هر پاسخگو به یک یا چند مشکل یا نیاز خود اشاره کرده است.

فرهنگی و اجتماعی همچون خدمات آموزشی، مشاوره‌ای و تربیتی و اطلاع رسانی قوی از انحرافات و جرایم اجتماعی پیشگیری کند (شربتیان، ۱۳۸۸: ۱۵۷). پلیس با توجه به شناختی که از فرهنگ و خرده‌فرهنگ‌های بومی و ملی در تهران بزرگ دارد، می‌تواند از مهم‌ترین آسیب‌های اجتماعی نظیر اعتیاد، جرایم مرتبط با معضلات خانوادگی و جرایم مربوط به تجاوز به حقوق دیگران و ... جلوگیری کند و کاهش دهد.

(۱۱) دلایل عدم ترک حرفه روسپیگری

مطابق یافته‌های جدول شماره ۱۳، ۶۳/۸ درصد پاسخگویان نیاز مالی را به عنوان اولین دلیل خود در عدم ترک روسپیگری عنوان کرده‌اند. ۲۴/۱ درصد، دلیل «نیازمالی» و «ترس از تنهایی» را مهم‌ترین عوامل موجود در تداوم روسپیگری خود عنوان کرده‌اند. بنابراین، عامل اقتصادی به عنوان مهم‌ترین عامل انکارناپذیر در گرایش افراد به روسپیگری شناخته می‌شود.

جدول شماره ۲۰: توزیع فراوانی نسبی دلایل عدم ترک روسپیگری

دلایل سوم		دلایل دوم		دلایل اول		درجه اهمیت دلایل
درصد معتبر	فراوانی	درصد معتبر	فراوانی	درصد معتبر	فراوانی	دلایل عدم ترک روسپیگری
۱۳/۷	۵۷	۱۷/۹	۸۴	۶۳/۸	۳۲۳	نیازمالی
۱۶/۸	۷۰	۲۳	۱۰۸	۵/۱	۲۶	عدم پذیرش اجتماعی
۲۲/۸	۹۵	۲۴/۱	۱۱۳	۸/۳	۴۲	ترس از تنهایی
۵/۵	۲۳	۵/۱	۲۴	۲/۴	۱۲	تهدید افراد مرتبط
۱۲/۲	۵۱	۱۰/۲	۴۸	۲	۱۰	اعتیاد به مواد مخدر
۱۷/۵	۷۲	۱۰/۲	۴۸	۲/۴	۱۲	عادت به این کار
۵/۳	۲۲	۳/۸	۱۸	۲/۶	۱۳	لذت و علاقه
۶	۲۵	۵/۵	۲۶	۱۳/۴	۶۸	سایر موارد
۱۰۰	۴۱۶	۱۰۰	۴۶۹	۱۰۰	۵۰۶	جمع

دلایل اقتصادی مانند فقر، شخص را به ارتکاب جرائم ترغیب می‌کند. مجازات حبس، رویکرد مناسبی برای مقابله با جرایمی چون روسپیگری نیست. بلکه باید

زمینه ارتکاب جرم را از طریق بازگشت به جامعه و جانشین کردن زمینه‌های دیگر برای روسپیان، فراهم کرد (عابدین زاده شهری، ۱۳۸۸: ۱۶۸). بنابراین، پلیس برای ترک حرفه روسپیگری از سوی روسپیان، نباید صرفاً به مجازات‌های آن توجه کند؛ بلکه باید سعی کند شرایط مناسبی را برای جامعه پذیر و بازگشت مجدد آنان فراهم کند.

۱۲) ارتباط بین دلایل عدم ترک حرفه روسپیگری و مدت تداوم آن

با استفاده از آزمون کای اسکوئر محاسبه شده ($X^2=۸۳/۶$) و سطح معنی‌داری ($p<۰/۰۰۰$) در جدول شماره ۱۴ نشان می‌دهد که بین دلایل عدم ترک حرفه روسپیگری و مدت تداوم آن، تفاوت معناداری وجود دارد. ۸ عامل به عنوان عوامل اصلی گرایش پاسخگویان به روسپیگری بوده است که عبارتند از: نیازمالی، عدم پذیرش اجتماعی، ترس از تنهایی، تهدید افراد مرتبط، اعتیاد به مواد مخدر، عادت به این کار، لذت و علاقه و سایر موارد. نیاز مالی و عدم پذیرش اجتماعی و ترس از تنهایی بیشترین دلایل ارائه شده از سوی پاسخگویان محسوب می‌شود. از میان هشت عامل مذکور، عامل نیاز مالی با ۶۳/۵ درصد نسبت به سایر عوامل دارای بیشترین بار تاثیرگذاری بر عدم ترک حرفه روسپیگری پاسخگویان بوده است. بنابراین، عامل اقتصادی نسبت به سایر عوامل، دارای بیشترین قدرت اثرگذاری بر گرایش پاسخگویان به حرفه روسپیگری می‌باشد.

جدول ۲۱: رابطه بین دلایل ترک حرفه روسپیگری و مدت تداوم روسپیگری

جمع	۷ سال و بیشتر	۵ تا ۷ سال	۳ تا ۵ سال	۱ تا ۲ سال	۶ ماه تا یک سال	۶ ماه و کمتر	نیازمالی	
							درصد	فراوانی
۳۱۹	۲۰	۲۶	۵۲	۸۴	۹۵	۴۲	درصد	۶۳/۵
۶۳/۵	۹۰/۹	۸۶/۷	۸۲/۵	۶۰/۴	۵۳/۴	۶۰	فراوانی	
۲۶	۱	۰	۲	۲	۱۵	۶	درصد	۵/۲
۵/۲	۴/۵	۰	۳/۲	۱/۴	۸/۴	۸/۶	فراوانی	

۴۲	۰	۲	۳/۲/۲	۱۴	۲۱	۳	فراوانی درصد	ترس از تنهایی
۸/۴	۰	۷/۶		۱۰/۱	۱۱/۸	۴/۳		
۱۲	۰	۰	۲	۶	۴	۰	فراوانی درصد	تهدید افراد مرتبط
۲/۴	۰	۰	۳/۲	۴/۳	۲/۲	۰		
۱۰	۱	۰	۱	۵	۳	۰	فراوانی درصد	اعتیاد به مواد مخدر
۲	۴/۵	۰	۱/۶	۳/۶	۱/۷	۰		
۱۲	۰	۰	۰	۷	۴	۱	فراوانی درصد	عادت به این کار
۲/۴	۰	۰	۰	۵	۲/۲	۱/۴		
۱۲	۰	۱	۱	۹	۲	۰	فراوانی درصد	لذت و علاقه
۲/۶	۰	۳/۳	۱/۶	۶/۵	۱/۱	۰		
۶۸	۰	۱	۳	۱۲	۳۴	۱۸	فراوانی درصد	سایر موارد
۱۳/۵	۰	۳/۳	۴/۸	۸/۶	۱۹/۱	۲۵/۷		
۵۰۲	۲۲	۳۰	۶۳	۱۳۹	۱۷۸	۷۰	فراوانی درصد	جمع
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰		

مقدار کای اسکور: ۸۳/۶ درجه آزادی: ۳۵ واریانس: ۰/۱۸ سطح معنی‌داری: ۰/۰۰۰

ایجاد مراکز محله‌ای کاهش فقر نیز می‌تواند با افزایش سلامت اجتماعی و امکان گسترش کنترل اجتماعی پلیس در دستیابی به امنیت اجتماعی کمک کند. الگوهای مختلفی در جهان برای ایجاد و توسعه این گونه مراکز محله‌ای وجود دارد که با بومی سازی آنها و بهره‌گیری از دانش بومی محلات قدیم تهران، می‌توانیم الگوی مناسب تهران را برای محلات مختلف طراحی کنیم. به گونه‌ای که به صورت یک شبکه محله‌ای مرتبط با سایر مؤسسات حمایتی اعم از زیر مجموعه‌های شهرداری، بهزیستی، حقوقی و... در کاهش فقر مؤثر باشد (سام آرام، ۱۳۸۸: ۲۹).

هر مرکز محله‌ای کاهش فقر می‌تواند به وسیله یک هیئت مدیره و مدیر عامل مدیریت شود. هیئت مدیره از بین سرپرستان خانوارهای زیر خط فقر هر محله و توسط خود آنها انتخاب می‌شود. نظارت بر انتخابات هیئت توسط یک سازمان مسئول انجام می‌شود. سازمان مسئول می‌تواند سازمان بهزیستی کشور، شهرداری‌ها یا دفتر ریاست جمهوری باشد. اعضای هیئت مدیره برای یک مدت مشخص که در اساسنامه مراکز می‌تواند تعیین شود به کار گمارده می‌شوند و تغییرات آنها نیز بر

اساس ارزشیابی به وسیله سازمان مسئول از طریق انتخابات مجدد انجام می‌شود. مدیر عامل مراکز از بین اعضای هیئت مدیره یا خارج از آن توسط اعضای هیئت مدیره انتخاب و برای مدت مشخص به کار گمارده می‌شود. بهتر است ساختمان محل کار مرکز به صورت معمولی و با شباهت به منزل خانواده‌های فقیر در همان محل تهیه شود. به این صورت افراد احساس غربت و ناآشنایی نمی‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

تحقیق حاضر به منظور شناسایی عوامل اقتصادی مؤثر بر گرایش به روسپیگری خیابانی در تهران بزرگ انجام شده است. در بیان مسئله به تفصیل بیان شده است که از میان انواع روسپیگری، روسپیگری خیابانی در سال‌های بعد از انقلاب اسلامی، رشد و نمو یافته است. پس از مروری بر دیدگاه‌های نظری، رویکردهایی که مرتبط به بحث جرایم و انحرافات اجتماعی، به ویژه خود فروشی و روسپیگری بوده، مطالعه شده است. رویکردهای مذکور از منظر جامعه‌شناسی مورد مطالعه قرار گرفته؛ زیرا پدیده روسپیگری خیابانی به یک مسئله و آسیب اجتماعی در جامعه ایران نمایان شده است.

نظریه پردازانی نظیر مارکس و انگلس، رابرت مرتون، ساترلند (۱۹۶۰)؛ بارت (۱۹۶۶)؛ لامانت (۱۹۸۰)؛ رادوش (۱۹۹۰)؛ و میس (۱۹۹۱)؛ به طور مستقیم یا غیرمستقیم معتقدند که روسپیگری به عنوان یک مسئله اجتماعی تحت تاثیر عمیق عامل اقتصادی قرار دارد و این عامل به طور مستقیم و غیر مستقیم در بروز و گسترش این مسئله اجتماعی در سطح جامعه، کارکرد ویژه‌ای را ایفا می‌کند.

دامنه تغییرات سنین شروع روسپیگری بین ۱۳ تا ۴۵ سال بوده که یافته‌های تحقیق نشان داده است؛ بیش از ۹۰ درصد سن پاسخگویان در اولین تجربه جنسی خود زیر ۲۰ سال؛ میانگین سن آغاز روسپیگری، ۱۹ سال و چهار ماه و بیشترین فراوانی مربوط به گروه ۱۶ تا ۲۰ سال بوده است (۵۵/۹ درصد از کل روسپیان) که این ارقام تا حد زیادی نشان از ناآگاهی افراد برای ورود به این عرصه کجروی اجتماعی می‌باشد.

یافته‌ها نشان می‌دهد که حدود ۵۰ درصد روسپیان، بیش از ده بار در طول هفته، رابطه جنسی برقرار می‌کنند به طوری که سابقه روسپیگری ظرف مدت یکسال، شدت می‌یابد و به مرور زمان سیر نزولی پیدا می‌کند که این مسائل می‌تواند آسیب‌های روانی و جسمانی فراوانی را به آنها وارد کند.

ساعت ۱۸۰۰ میانه و نمای اظهارات پاسخگویان در مورد ساعت روسپیگری است. بنابراین، با تاریک شدن هوا، تعدادی بیشتری از روسپیان کار خود را شروع می‌کنند. در این خصوص نیروی انتظامی می‌تواند با حضور فعالانه خود و نظارت بر اشکال روسپیگری در این ساعات، در کاهش فعالیت روسپیان نقش مهمی ایفا کند.

بیشترین فعالیت‌های روسپیگری مربوط به مناطق شمال تهران است که طبقات مرفه جامعه در این مناطق زندگی می‌کنند. وضعیت مالی ۷۴/۵ درصد متقاضیان در حد «خوب و خیلی خوب» است که حاکی از تمکن مالی مناسب متقاضیان می‌باشد. اکثر روسپیان مایلند در منزل مشتری، رابطه جنسی برقرار کنند. در واقع به تناسب موقعیت و شرایط، روسپیگری به صورت خیابانی، گروهی یا فردی انجام می‌شود؛ اما جنبه گروهی، می‌تواند کاربرد بیشتری برای آنها داشته باشد.

گفتنی است ۹۰ درصد روسپیان، پایین‌تر از سطح متوسط اظهار داشتند که به منظور کسب لذت جنسی، به روسپیگری روی می‌آورند؛ بنابراین، کسب لذت جنسی عامل اصلی گرایش به روسپیگری نبوده است. همچنین ۸۰ درصد پاسخگویان، احتمال کم و بسیار کمی دادند که بر اساس مبلغ توافق شده، دست‌مزدشان را دریافت نکنند؛ لذا مبلغ توافق شده را می‌توان مبلغ تمام شده اعلام کرد. زیرا اساساً، روسپیان به منظور کسب درآمد به این حرفه روی می‌آورند نه کسب لذت جنسی.

یافته‌ها نشان داده که تنها ۲۶/۷ درصد پاسخگویان در گذشته، سابقه اشتغال به کار داشته و ۷۳/۳ درصد از روسپیان، هیچ‌گونه سابقه اشتغال ندارند. بنابراین، نداشتن شغل مناسب، عامل مؤثری برای گرایش به حرفه روسپیگری است. منزلت شغلی بسیار پایین والدین (پدر و مادر) از دیگر عوامل اصلی گرایش روسپیان به سمت این حرفه بوده است؛ زیرا حرفه‌ها و مشاغل پایین سطح جامعه را ابتدا در خانواده خود تجربه کردند. روسپیان در صورت داشتن شغل، صاحب مشاغل با سطح بسیار پایین

در جامعه بوده‌اند؛ لذا، روسپیگری را به دلیل داشتن درآمد مناسب، انتخاب کردند. بنابراین، باید روسپیگری را حرفه‌ای برای کسب درآمد شناخت؛ هر چند این حرفه برای گذران زندگی در جامعه ایرانی، بسیار ناپسند و نکوهیده است.

چنانچه ملاحظه می‌شود ۴۳/۳ درصد همسران اول پاسخگویان دارای وضعیت اقتصادی بد و خیلی بدی برخوردار بودند که این وضعیت با توجه به آمارهایی که در خصوص میزان پایین تحصیلات و جایگاه شغلی پایین آنها گذشت، دور از انتظار نیست. بی‌سرپرستی عامل مهمی دیگری در گرایش روسپیان به سمت این حرفه است؛ زیرا چیز دیگری برای از دست دادن در زندگی ندارند؛ لذا مجبور به خود فروشی می‌شوند. بنابراین می‌توان اذعان داشت که گرایش روسپیان به این حرفه، نه به دلیل کسب ثروت در زندگی یا لذت جنسی؛ بلکه به دلیل فشار اقتصادی در زندگی، است. لذا باید به عامل اقتصادی اهمیت داده شود و در رفع این متغیر اقتصادی در جامعه، باید احساس مسئولیت بیشتری کرد. گفتنی است که از میان ۲۰ عامل، عامل اقتصادی به میزان ۲۰ درصد به عنوان مهم‌ترین عامل مؤثر و انکارناپذیر در گرایش افراد به روسپیگری شناخته شده است. بنابراین، عامل اقتصادی نسبت به سایر عوامل، دارای بیشترین قدرت اثرگذاری بر گرایش پاسخگویان به حرفه روسپیگری است.

پیشنهادها

۱- نظارت بیشتر پلیس بر مناطق آسیب‌پذیر شهرها با ایجاد مراکز محله‌ای کاهش فقر:

اهم برنامه‌های این مرکز می‌تواند به صورت زیر باشد:

- ارائه خدمات مستقیم سازمان‌های مسئول، به نیازمندان در محله مورد نظر؛
- شناسایی آسیب‌های اجتماعی در محله مورد نظر و برگزاری جلسات مشاوره مددکاری اجتماعی؛
- برگزاری جلساتی برای جلب مشارکت‌های مردمی در کنترل اجتماعی؛

- شناسایی نیروی انسانی ساکن در محله تحت پوشش و بررسی وضعیت اشتغال و بیکاری در محله؛
- ایجاد مشاغل جدید در درون محله یا خارج از محله مورد نظر با همکاری نهادهای مسئول.
- ۲- فعال سازی مددکاران اجتماعی کلانتری‌ها و مراکز مشاوره‌های روان-شناسی و اجتماعی برای روسپیان.
- ۳- تدابیر پیشگیرانه اقتصادی نظیر ایجاد تسهیلات مسکن، اشتغال‌زایی، خدمات رفاهی و ازداواج و ...
- ۴- تدابیر پیشگیرانه از نوع ساماندهی دختران و زنان آسیب دیده در معرض خطر فحشا شامل شناسایی و جمع‌آوری، تأمین نیازهای فوری در مراکز خدمات فوری اجتماعی، ساماندهی و پیگیری آن.
- ۵- ساماندهی زنان روسپی از طریق شناسایی و ایجاد بانک اطلاعات جامعه روسپیان، تشکیل پرونده شخصیت و طبقه‌بندی روسپیان،
- ۶- اعمال تدابیر و راهکارهای پیشگیرانه شامل:
 - تدابیر حمایتی در خصوص روسپیان نیازمند؛
 - اجرای تدابیر درمانی در خصوص روسپیان مشکلات روانی؛
 - اجرای تدابیر سرپرستی در خصوص روسپیان ولگرد؛
 - اجرای برنامه‌های درمانی در خصوص روسپیان معتاد؛
 - اجرای تدابیر اصلاحی و بازپروری در خصوص روسپیان حرفه‌ای؛
 - و در نهایت مرحله پیگیری آن.

منابع

- ۱- آقا علیخانی، ناصر (۱۳۶۹). نگاهی به اعماق فحشا و روسپیگری، تهران: دفتر امور آسیب دیدگان اجتماعی سازمان بهزیستی کشور.
- ۲- آقا محمدیان، دکتر حمیدرضا و دکتر کاظم رسول زاده طباطبایی (۱۳۸۸). پیشگیری از فرار دختران در قالب طرح ملی تحقیقات ویژه توسعه کشور (توتک)، همایش ملی علمی- کاربردی پیشگیری از جرم، مشهد: بنیاد حقوقی میزان.
- ۳- جربانی، حمید (۱۳۸۸). بررسی آماری جرائم زنان ایران (در دو دهه اخیر)، همایش ملی علمی- کاربردی پیشگیری از جرم، مشهد: بنیاد حقوقی میزان.
- ۴- حائری‌زاده، محمدرضا (۱۳۸۸). پیشگیری از جرم و پلیس خصوصی، همایش ملی علمی- کاربردی پیشگیری از جرم، مشهد: بنیاد حقوقی میزان.
- ۵- حسینی جهانگیر، سید محمد باقر (۱۳۸۸). نقش دین در پیشگیری از جرائم جنسی، همایش ملی علمی- کاربردی پیشگیری از جرم، مشهد: بنیاد حقوقی میزان.
- ۶- خراطها، سعید (۱۳۸۱). روسپیگری در محله غربت، خلاصه مقالات آرایه شده به اولین همایش آسیب‌های اجتماعی ایران، تهران:
- ۷- فرمانفرمائی، ستاره (۱۳۴۹). تحقیقی پیرامون روسپیگری در شهر تهران: آموزشگاه عالی خدمات اجتماعی.
- ۸- سام‌آرام، عزت‌اله (۱۳۸۸). «پلیس جامعه محور و سلامت اجتماعی»، فصلنامه علمی- پژوهشی انتظام اجتماعی، سال اول، شماره اول، صفحات:
- ۹- شکریان، مرضیه (۱۳۸۸). پیشگیری از جرائم شرکتی، همایش ملی علمی- کاربردی پیشگیری از جرم، مشهد: بنیاد حقوقی میزان.
- ۱۰- شربتیان، محمد حسن (۱۳۸۸). تبیین کارکردی نقش پلیس با تاکید بر رویکرد آسیب شناسی اجتماعی، همایش ملی علمی- کاربردی پیشگیری از جرم، مشهد: بنیاد حقوقی میزان.
- ۱۱- کی‌نیا، مهدی (۱۳۴۵). علوم جنایی، جلد ۱، ۲ و ۳. تهران: انتشارات آذر.

- ۱۲- کیال، امیر و مهدیه عقلی (۱۳۸۸). رویکرد تطبیقی به شناسایی و پیش بینی مناطق جرم خیز شهری با استفاده از GIS و GPS، همایش ملی علمی- کاربردی پیشگیری از جرم، مشهد: بنیاد حقوقی میزان.
- ۱۳- لعل علیزاده، محسن (۱۳۸۸). نقش ازدواج در پیشگیری از جرم، همایش ملی علمی- کاربردی پیشگیری از جرم، مشهد: بنیاد حقوقی میزان.
- ۱۴- صدیق سروستانی، دکتر رحمت اله و دکتر سوسن باستانی و مریم لاکمی (۱۳۸۸). کاهش سرمایه اجتماعی و فرار؛ تحلیل شبکه‌های اجتماعی دختران فراری، همایش ملی علمی- کاربردی پیشگیری از جرم، مشهد: بنیاد حقوقی میزان.
- ۱۵- صدیق سروستانی، رحمت اله (۱۳۷۲). فاصله فروماندگی و فرومایگی، نگرشی جامعه شناختی به ویژگی‌ها و وضعیت زنان و دختران آسیب دیده اجتماعی در مراکز بازپروری، شورای پژوهشی دانشگاه تهران.
- ۱۶- مهاجر، فیروزه (۱۳۸۰). «فمینیست‌ها و مسئله روسپیگری»، نشریه فصل زنان، سال یازدهم.
- ۱۷- منصفی، جمشید (۱۳۴۹). «بررسی و تحقیق زنان خود فروش شهر تبریز»، پایان نامه کارشناسی، تبریز: دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز.
- ۱۸- موسوی راد، سید مجید (۱۳۸۸). نقش روان‌شناسی، مشاوره و مددکاری اجتماعی در پیشگیری از جرائم و آسیب‌های اجتماعی، همایش ملی علمی- کاربردی پیشگیری از جرم، مشهد: بنیاد حقوقی میزان.
- ۱۹- مرتون، رابرت کینگ (۱۳۷۶). مشکلات اجتماعی و نظریه جامعه شناختی، ترجمه نوین تولایی، تهران: انتشارات امیرکبیر.
- ۲۰- معماریان، امید (۸۱/۰۹/۱۱). «طمع انحصار در پدیده فحشا»، اینترنت: سایت گویا.
- ۲۱- واگو، استفانی (۱۳۷۳). درآمدی بر تئوری‌ها و تغییرات اجتماعی، ترجمه احمد رضا غروی زاد، قم: انتشارات جهاد دانشگاهی ماجد.

۲۲- ودادهیر، دکتر ابوعلی و فهیمه حسین‌نژاد (۱۳۸۸). برساخت اجتماعی جرم و کج‌روی: تاملی جامعه‌شناختی، همایش ملی علمی - کاربردی پیشگیری از جرم، مشهد: بنیاد حقوقی میزان.

۲۳- وروایی، اکبر (۱۳۸۴). «بررسی عوامل روسپیگری خیابانی در تهران بزرگ»، دانشگاه تهران: رساله دوره دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی، تهران: دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران.

۲۴- ولد، جورج و توماس برنارد و جفری اسنیپس (۱۳۸۰). جرم‌شناسی نظری، ترجمه علی شجاعی، تهران: انتشارات سمت.

- 1- Ahmad, E. et al. (2001) Shame Management Through Reintegration. Cambridge: Cambridge University Press.
- 2- Braithwaite, J. (1989) Crime, Shame And Reintegration, Melbourne, Cambridge University Press.
- 3- Burt, Sir Cyril (1965): Rong Deliquent. University Of London Press.
- 4- Greenberg, S And Rohe, W (1984). Neighborhood Design And Crime, APA Journal Vol. 50.
- 5- Harris, N. (2003) Reassessing The Dimentionality Of The Moral Emotions, British Journal Of Psychology.
- 6- Mies, Maria (1991): Patriarchy And Accumulation On A World Scale: Women In The International Division Of Labour Spinifex Press.
- 7- Radosh, Polly (1990): Women And Crime In The United Stage: A Marxian Explanation, Sociological Spectrum.
- 8- Sutherland Edwin And Donalder Cressey (1960). Principles Of Criminology London: Roulendge And Kegan Paul.
- 9- Von Hirsch, A. et al (2003). Restorate Justice And Criminal Justice: Competting Or Reconcilable Paradigms?, Oxford, United Kingdom: Hart Publishing.
- 10- Weiseburd, D. Cynthina Lum, Sueming Yang (2004). Criminal Careers Of Places: A Longtudinal Study, Published By U.S Department Of Justice, National Institutional Of Justice.